

Het is de waterweg op zich waarover de overheid waakt, en in haar hoedanigheid van bewaarder kan zij worden aangesproken wanneer zich een schadegeval voordoet dat te wijten is aan een gebrek in die waterweg.

Daarenboven brengt het feit dat de bewaarder van de zaak, en niet de eigenaar aansprakelijk is voor de schade, veroorzaakt door een gebrek in de zaak, meteen mee dat het zonder belang is dat het water als zodanig een *res communis* is, dat niet voor toe-eigening vatbaar is.

Dat de verweerster ten slotte ten onrechte beweert dat zij niet aansprakelijk zou kunnen worden gesteld voor rondrijvende voorwerpen, aangezien dit een verregaande toepassing zou zijn van haar bewakingsplicht; zij dient immers als bewaarder van de zaak, om aan haar aansprakelijkheid te ontsnappen te bewijzen dat het gebrek aan de zaak, zijnde *in casu* rondrijvende voorwerpen die schade kunnen veroorzaken aan schroeven of aan voertuigen, aan een vreemde oorzaak, toeval of overmacht of de daad van een derde te wijten is.

2. Bewijs van het gebrek, de schade en het oorzakelijk verband

Uit het feitenrelaas en de lezing van de stukken, meer bepaald de verklaring van de schipper, de getuige en de vaststelling op tegenspraak blijkt dat hoe dan ook het schip van de eisers met een onbekend voorwerp in contact is gekomen, waarbij schade is ontstaan aan de beide schroeven.

De rechtbank is te dezen van oordeel dat de verklaring van de eiser niet in twijfel kan worden getrokken, namelijk dat toen hij ledig voer naar Rupelmonde, ter hoogte van de Schoonaardebrug een hevige slag in de schroeven heeft gevoeld, onmiddellijk contact heeft genomen met de scheepvaartdienst in Dendermonde, en met verminderde vaart zijn weg heeft vervolgd tot de scheepswerven te Rupelmonde.

Dat de rechtbank evenmin van oordeel is aan de getuigenverklaring van de heer O. te moeten twijfelen, aangezien deze heeft vastgesteld dat het schip van de eisers zijn vaart verminderde ter hoogte van de Schoonaardebrug en daarbij werd opgeroepen door de eisers dat er problemen waren met wrakhout dat in de schroef werd gezogen.

Het feit dat de eiser aan de heer O. zou hebben verklaard dat het niet zo erg was en hij langzaam verder zou varen, doet niets af aan het feit dat het bewijs is geleverd dat de schroeven van het voertuig van de eisers in contact zijn gekomen met een vreemd voorwerp.

Dat overigens bij de expertise die op tegenspraak heeft plaatsgehad op 8 februari 2000, en waarbij een vertegenwoordiger van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, namelijk de heer P. aanwezig was, de schade werd vastgesteld, namelijk contactschade aan het roerkant bakboord, dat het roer tevens verdraaid stond en schade aan beide schroeven van het schip waar te nemen was, waarbij de kostprijs van de herstelling werd geraamd op 148.680 fr.

Er werd geen enkele opmerking gemaakt door de vertegenwoordiger van de verweerster met betrekking tot de schadevaststellingen, behalve het gebruikelijk en klassiek algemeen voorbehoud.

Dat daarenboven de eisers terecht opwerpen dat alle andere oorzaken van een mogelijke beschadiging (negatief bewijs) kunnen worden uitgesloten, namelijk dat het schip

leeg voer, zodat een aanraking van de schroef met de rivierbedding uitgesloten was, van een gebrek in de schroef er geen sprake kon zijn, aangezien zij nog maar onlangs werden hersteld, dat evenmin de oever werd geraakt, aangezien de getuige O. dit zou hebben opgemerkt, en dat ten slotte er evenmin een aanvaring is geweest met een ander schip.

Het staat derhalve vast dat de schade die het schip van de eisers heeft gehad, veroorzaakt werd door een gebrek aan de waterloop, namelijk dat de schroeven werden beschadigd door het in contact komen met een stuk drijfhout dat door de eisers niet kon worden voorzien.

...

NOOT – Zie in dezelfde zin: Gent 8 april 1986, *Rechtspr. Antw.*, 1987, 27.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

1eB KAMER – 28 NOVEMBER 2003

Voorzitter: mevr. Six

Advocaten: mrs. Lodefier loco Verstraete, Coene en Van Goethem

Verjaring – a) Vordering van advocaten tot betaling van hun honorarium en kosten – Juridische aard – Bevrijdende verjaring – b) Stuiting – Betaling van deel van schuld – Stuitende werking – Medewerking van cliënt van advocaat aan door Orde van advocaten georganiseerde taxatieprocedure – Geen erkenning van schuld – Geen stuitende werking

a) De verjaring van de vordering van advocaten tot betaling van hun honorarium en hun kosten is niet gebaseerd op een vermoeden van betaling en is bijgevolg geen kwijvende maar een bevrijdende verjaring.

b) De betaling van een deel van de schuld, in dit geval van de honorariumstaat van een advocaat, houdt een erkenning in van het niet-betwiste gedeelte van die schuld en stuit de verjaring.

De medewerking van de cliënt aan de door de Orde van advocaten georganiseerde taxatieprocedure voor de begroting van het honorarium van die advocaat, houdt geen erkenning van schuld in en stuit de verjaring niet.

S. t/ BVBA A.-O.-S. e.a.

Overwegende dat de feiten die ten grondslag liggen aan de gestelde vorderingen, op basis van de uiteenzettingen van partijen en de overgelegde stukken, kunnen worden samengevat als volgt:

- verwerende partij sub 1 gelastte, bij faxbericht van 30 maart 1994, eiser met de behartiging van haar belangen in een hangend bouwgeschil dat zij had met haar architect en aannemer bij de oprichting van een nieuwbouwwoning in Jodoigne;
- bij beschikking in kort geding van deze rechtbank van 28 februari 1994 was een deskundigenonderzoek bevolen, waarvan de installatievergadering had plaatsgevonden op 18 maart 1994; om reden van zware stabiliteitsproblemen

belegde de deskundige snel een volgend plaatsbezoek, namelijk op 5 april 1994, met advies aan verwerende partijen om inmiddels de woning te verlaten;

- eiser heeft vanaf dit tweede plaatsbezoek de expertise-verrichtingen gevolgd en de belangen van verwerende partijen waargenomen;
- in het voorverslag van 9 september 1994 schrijft de deskundige dat de nieuwbouwwoning van verwerende partijen zeer zware problemen en gebreken vertoont die slechts kunnen worden verholpen door het slopen van de woning en de heropbouw ervan; de deskundige adviseert over de technische verantwoordelijkheid dat de architect dient in te staan voor 70% en de aannemer voor 30% van de herstellkosten en schade;
- de aannemer was intussen in staat van faillissement verklaard;
- bij brief van eiser van 20 maart 1995 krijgen verwerende partijen kennis van een voorstel geformuleerd door de verzekeraar van de architect die aanbiedt een bedrag te betalen van 6.500.000 fr., inclusief B.T.W., zijnde 85% van de door de deskundige aangegeven schade;
- in juni 1995 worden verwerende partijen rechtstreeks gecontacteerd door de verzekeraar van de architect; zij stellen eiser hiervan in kennis;
- de dagvaarding ten gronde tegen de architect en de aannemer wordt betekend op 4 en 11 juli 1995;
- op 18 juli 1995 ontvangen verwerende partijen van de verzekeraar van de architect een project van dading, waarmee zij geneigd zijn in te stemmen, en waarover zij om advies vragen aan eiser;
- de ondertekening van de dading vindt plaats op 20 september 1995 en verwerende partijen wensen stopzetting van alle verdere procedures;
- intussen was een meningsverschil ontstaan tussen verwerende partijen – die door de dading aan te gaan een streep wilden trekken onder elke verdere procedure – en hun raadsman, eiser, die verkoos de procedure verder te zetten om een hogere vergoeding te verkrijgen;
- bij brief van 27 november 1995 meldt eiser dat zijn tussenkomen als beëindigd kan worden beschouwd en bezorgt hij zijn staat van onkosten en erelonen ten bedrage van 845.000 fr., met verzoek dit bedrag te storten vóór 15 december 1995;
- verwerende partijen betwisten de hoegrootheid van de ereloonnota in hun brief van 3 december 1995, en in zijn brief van 12 december 1995 meldt eiser dat hij het dossier bezorgt aan de taxatiecommissie;
- in haar faxbericht van 12 december 1995 meldt verwerende partij sub 1 dat zij zonder verwijl 350.000 fr. zal overmaken en het overige ereloon zal voorleggen aan de stafhouder;
- bij brief van de stafhouder van 22 december 1995 worden verwerende partijen ervan in kennis gesteld dat een verslaggever is aangeduid om advies te verstrekken, en met verzoek om binnen drie weken eventuele schriftelijke opmerkingen te bezorgen aan de verslaggever;
- op 27 december 1995 betaalt verwerende partij sub 1 een bedrag van 450.000 fr. aan eiser, met vermelding «onder voorbehoud»;
- op 7 januari 1996 zenden verwerende partijen hun opmerkingen en stukken aan de door de stafhouder aangewezen verslaggever, die zij ontmoeten op 11 januari 1996;

- in zijn brief van 6 november 2001 – dit is meer dan vijf en een half jaar later – roept de stafhouder de verwerende partij sub 1 op voor de zitting van de verzoeningscommissie van 21 december 2001, in het raam van een door de Orde van advocaten georganiseerde verzoeningsprocedure om te trachten alsnog een akkoord tot stand te brengen;
- in zijn brief van 15 november 2001 meldt de nieuwe raadsman van verwerende partijen dat deze laatsten niet aanwezig zullen zijn op de zitting van 21 november 2001 en dat iedere vordering in betaling van de staat van ereloon en onkosten verjaard is;
- een nieuwe uitnodiging wordt verzonden om te verschijnen voor de verzoeningscommissie op 31 januari 2002; verwerende partijen handhaven hun standpunt en verschijnen niet;
- op 31 januari 2002 wordt een proces-verbaal van niet-verzoening opgemaakt door de verzoeningscommissie van de Orde van advocaten te Antwerpen;
- op 29 maart 2002 volgt dagvaarding;

...

Overwegende dat verwerende partijen de vordering betwisten en ten principale de verjaring inroepen op grond van art. 2276bis, § 2, B.W., dat bepaalt: «De vordering van de advocaten tot betaling van kosten en ereloon verjaart na verloop van vijf jaar na het beëindigen van hun taak».

dat verwerende partijen stellen dat eiser zijn taak heeft beëindigd op 27 november 1995, waarbij hij tevens zijn staat van erelonen en onkosten bezorgde, zodat de vordering hoofdens deze staat aldus is verjaard op 27 november 2000 en de dagvaarding slechts later werd betekend, namelijk op 29 maart 2002;

Overwegende dat eiser laat gelden dat de vordering niet is verjaard omdat:

- a) art. 2276bis, § 2, B.W. is gebaseerd op een vermoeden van betaling,
- b) nu het vermoeden van betaling wordt weerlegd door de voorliggende stukken, de gemeenrechtelijke verjaringstermijn van toepassing is,
- c) er schulderkenning is geweest,
- d) er tijdens de taxatieprocedure een voortdurende en stilzwijgende schulderkenning is geweest;

Overwegende dat art. 2276bis B.W. niet behoort tot de korte verjaringen, vermeld in de artikelen 2271 en 2272 B.W.;

dat deze laatste immers schulden betreffen die onmiddellijk of korte tijd na de totstandkoming van de overeenkomst worden betaald; dat aan deze verjaringen het karakter van een vermoeden van betaling wordt toegekend;

dat met toepassing van art. 2274, tweede lid, B.W. deze korte termijnen worden omgezet in de gemeenrechtelijke termijn indien een geschrift voorhanden is dat het bestaan van de schuld bewijst;

dat de betaling van een ereloon- en onkostenstaat van een advocaat doorgaans niet onmiddellijk wordt betaald, en hiervan een geschrift wordt opgemaakt;

dat er dus geen reden is om de cliënt te beschermen met het vermoeden van betaling, waarop de bijzonder korte verjaringen zijn gebaseerd;

dat de vijfjarige verjaringstermijn (art. 2276bis, tweede lid, B.W.) werd ingesteld als tegenhanger van de termijn

tijdens welke de advocaat kan worden aangesproken in beroepsaansprakelijkheid en als verantwoordelijke voor de bewaring van de stukken (art. 2276bis, § 1, B.W.);

dat art. 2276bis, § 1, B.W. werd ingevoerd omdat de gemeenrechtelijke verjaringstermijn van dertig jaar, die gold voor de bewaring van de stukken door de advocaat en voor eventuele vorderingen hoofdens beroepsaansprakelijkheid als ongerechtvaardigd werd ervaren en als een materieel onmogelijk houdbare situatie;

dat de wetgever een termijn van vijf jaar als voldoende heeft geoordeeld om eenieder rechten bij een eventueel onderzoek naar de burgerlijke aansprakelijkheid van de advocaat te verzekeren;

dat met het oog op een evenwicht tussen de verschillende belangen het de wetgever aangewezen leek om te voorzien in § 2 van art. 2276bis B.W., dat de vordering in betaling van kosten en ereloon van de advocaat eveneens verjaart na vijf jaar na het beëindigen van de opdracht (*Parl. St.*, Senaat 1984-85, nr. 836/1 (toelichting tot het voorstel van wet) en nr. 836/2 (verslag namens de commissie voor de Justitie));

dat de door verwerende partijen ingeroepen verjaring niet is gebaseerd op een vermoeden van betaling, en dus geen kwijtende verjaring is, maar wel een bevrijdende verjaring (Regout-Masson, M., «La prescription en droit civil, in *La prescription*, Formation Permanente C.U.P., 1998, p. 48-49);

Overwegende dat verwerende partijen nooit hebben betwist dat zij aan eiser erelonen en kosten verschuldigd zijn voor zijn tussenkomst, maar dat de hoegrootheid van het aangerekende bedrag wel degelijk werd betwist;

dat verwerende partij sub 1 in haar faxbericht van 12 december 1995 schrijft dat zij zonder verwijl 350.000 fr. zal overmaken en het overige ereloon zal voorleggen aan de stafhouder;

dat verwerende partij sub 1 op 27 december 1995 een bedrag van 450.000 fr. heeft betaald onder alle voorbehoud; dat deze betaling van een deel van de ereloonstaat een erkenning inhoudt van het eerder niet betwiste gedeelte van 350.000 fr.; dat voor het overige en meer betaalde de betwisting is blijven bestaan;

dat deze gedeeltelijke betaling een stuitende werking heeft (art. 2248 B.W.);

dat het gevolg van de stuiting is dat de reeds verlopen tijdspanne voor de stuiting niet meer meetelt voor de berekening van de verjaringstermijn, en dat daags na de daad van de stuiting – *in casu* erkenning van een deel van de schuld – een nieuwe verjaringstermijn begint te lopen, gelijk aan de oorspronkelijke (Cass. 25 mei 1998, *T.B.B.R.* 1999, 416; Cass. 18 november 1996, *R.W.* 1997-98, 604);

dat aldus de vijfjarige verjaringstermijn, gestuit op 27 december 1995, is verstreken op 27 december 2000, en alsdan de verjaring is ingetreden;

Overwegende dat blijkt dat eiser het initiatief heeft genomen voor de taxatieprocedure en dat verwerende partijen gevolg hebben gegeven aan de uitnodiging om hun opmerkingen te formuleren en hun stukken te bezorgen, met mondelinge toelichting aan de door de Orde van advocaten aangestelde verslaggever;

dat dit geen erkenning uitmaakt;

dat hieraan geen stuitende werking toekomt (vgl. Van Oevelen, A., «Algemeen overzicht van de bevrijdende ver-

jaring en de vervaltermijnen in het Belgisch privaatrecht», *T.P.R.* 1987, p. 1809, nr. 48);

dat bovendien verwerende partijen zelf geen partij waren in het taxatiedebat;

dat het gaat om een eenzijdige controlefunctie van de orde, die de cliënt niet bindt en wiens rechten onverkort worden gelaten (Stevens, J., *Regels en gebruiken van de advocatuur te Antwerpen*, Antwerpen, Kluwer, 1997, p. 551, nr. 754);

dat er geen «stilzwijgende» en «voortdurende» schulderkenning is geweest door verwerende partijen;

Overwegende dat de vordering is verjaard met toepassing van art. 2276bis, § 2, B.W., en aldus ongegrond is;

...

NOOT – Tegen bovenstaand vonnis werd hoger beroep ingesteld.

POLITIERECHTBANK TE BRUGGE

2e BURGERLIJKE KAMER – 1 OKTOBER 2002

Rechter: de h. Sierens

Advocaten: mrs. Soete en Vancoillie

Verzekering – a) Verhaal van de verzekeraar op de verzekerde – Kennisgeving – Bewijslast – Formele vereisten – Tijdigheid – b) Subrogatie – Verzekeraar eigen schade – Aansprakelijke derde – Omvang

a) De verzekeraar draagt de bewijslast van de kennisgeving tot het instellen van het verhaal in de zin van art. 88 Wet Landverzekeringsovereenkomst.

Een brief die een loutere verwijzing inhoudt naar het bestaan van de artikelen 24 en 25 modelpolis en de contractueel bedongen mogelijkheid tot verhaal, zonder dat de verzekeraar duidelijk spreekt van een daadwerkelijk voornemen tot regres, is een vage en vrijblijvende boodschap aan de verzekerde en geen duidelijke en ondubbelzinnige kennisgeving in de zin van art. 88 Wet Landverzekeringsovereenkomst.

b) De verzekeraar eigen schade heeft op grond van art. 41 Wet Landverzekeringsovereenkomst een subrogatierecht ten aanzien van de aansprakelijke derde, in casu de verweerder die voor eigen rekening buiten de werken op vermaakuitstap ging met het voertuig van zijn werkgever en zonder diens medeweten, goedkeuring of machtiging. De verzekeraar is slechts gerechtigd op betaling van de eigenlijke voertuigschade waarvoor hij vergoeding uitbetaalde, zelfs wanneer dit niet overeenstemt met het in de omniumpolis overeengekomen schadebedrag.

NV A.R.B. t/ V.

1. Bij tussenvonnis van 9 januari 2001 heeft de rechtbank eiseres uitgenodigd haar rechtsgronden beter te omschrijven en de verzekeringspolissen voor te leggen op basis waarvan zij overging tot betaling van een schadevergoeding.

Eiseres heeft een verzekeringscontract voorgelegd, een zogenaamde «Global Car»-overeenkomst. Daarin verzekert zij niet alleen de burgerlijke aansprakelijkheid van het